

SÁTORALJAUJHELY

FÜGGETLEN POLITIKAI HIRLAP
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-tér 22.
Megjelen kedden és pénteken este.

Felelős szerkesztő:
ILLÉSHÁZI ENDRE.

Társszerkesztő:
ROBOZ HUGÓ.

Előfizetési ára: egész évre 10 korona. — Félévre 5 korona. —
Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 10 fillér.

Idők változása.

— október 29.

Buza Barna a közállapotok romlásán kesereg és bőséges harci készséggel száll sikra az önálló bankért nap-nap után. A Bartha Miklós szerepét árendálta ki — annak minden sulya és minden indulatos, háborgó ereje nélkül — a „Magyarország” hasábjain. S a nyomtatott betűnek egész erdejét küldi hadba az osztrák császár ellen, aki nem hajlandó — mert a bankra vonatkozóan valamelyes provizoriumba már belemennének — egy-kettőre beültetni a Justh-csoportot a vörös bársony miniszteri székekbe. S Buza Barna úgy látszik, hiába öltötte magára a Bartha Miklós vértjét, a hadakozásnak eddig még nincs semmi látszatja.

Egyik legutóbbi írásában Andrassy Gyulát cibálta meg a mi apró követünk. A hajdan való vezért, akinek szava után indult hadba a függetlenségi tábor. És valaha csak tömjénes szavaik voltak és cifra zsolozsmáik, melyekben az Andrassy diadalát fújták a függetlenségi tüdők. Ma már Buza Barna is más kottákra füttyöl. Ököibe szorított kezekkel ront a nemes grófnak és minden erejével azon igyekszik, hogy kirángassa a miniszteri székéből. A Buza Barna ereje nagyon kevés ahhoz, nem is ő rajta mulik a dolog. Mi is csak azért említjük föl, mert amikor olyan lelkesedve, annyi dühvel nekiront Andrassy-nak, meghajtja a lobogót a Tisza István férfias, kemény egyénisége előtt.

Jól tessék megjegyezni. Buza Barnának vannak elismerő szavai, amikor Tisza Istvánról beszél. Annak a Buza Barnának, aki parlamenti debutje során nekivörösödött arccal, borzasztó dühösen vágta a Tisza István fejéhez, hogy arra a sok szemétre, amit az ő vezetésével hordott össze a szabadelvű párt, Tisza István ráakarja borítani a királyi palástot. És ez a nagy ember, ez a minden ízében igaz magyar összeszorított fogakkal, de hallgatta szó nélkül a Buza Barna sulyos vádját. És most esztendők múltával, mikor az urak már beleuntak egy perverz frigybe, Buza Barna úgy találja, hogy mégis csak becsületes ember ez a Tisza István.

S itt érdemes egy percre megállni. Tisza nem akarja sehogy sem vállalni a helyzet szanalását; az az álláspontja, hogy a koalíció döntötte fel az ország szepterét, állítsa hát helyre is a koalíció. Andrassyt azonban obligó köti, a nagy muriban ő is legénykedett. Részt kell hát vennie abban a munkában, melylyel az uralkodó el akarja simítani a válság hullámaikat. Tisza István kívül áll minden konkurrencián, ő tudni sem akar semmiről semmit; de Andrassy még ott van a porondon és körötte keresik már is a föl-

kelő nap melegét. Tisza nem veszedelmes, de Andrassy az és az ő deignálásával, utolsónak kullog be a hatalomért való csunya versenyben a bankcsoport. Ezért kell kigyót-békát kiáltani Andrassyra. Még Buza Barnának is.

Azt írja Buza Barna, hogy Tisza István — mióta belecsöppentünk ebbe a koalíciós világba, sokat tanult, Andrassy meg sokat — felejtett. S ebben Buza Barnának igaza van. Tisza István megtanulta, hogy ez a nemzet minden cifra szónak beugrik s mákonyos álmában szívesen tolja oda a vállát minden stréber előretörtetésnek. Tisza István megtanulta, hogy a függetlenségi párt, amikor eszmények kultuszáról beszélt, csak port szórt a nemzet szemé közé. Nem az ország függetlensége, de a hatalomvágy izgatja. S megtanulta Tisza István, hogy olyan züllött politikai viszonyok között, mint amilyenek között kaphattak csak szárnyra Kossuth Ferenc katonái, neki, a minden ízében becsületes, őszinte s energikus államférfiúnak nincs mit keresnie. Andrassy Gyula meg azt igyekszik elfelejteni, hogy volt az életében egy könnyelmű, meggondolatlan perc, amikor oda dobta minden sulyát, egyénisége minden értékét egynéhány nagyhangu prókatornak.

A tokajhegyaljai segélyakció.

írta: Dr. Grosz Dezső.

„Parturiunt montes et nascitur ridiculus mus! (= Vajudnak a hegyek és nevétes kis egér születik.)” Soha frappansabbul nem vágott hasonlat, mint a nagy garral megindult tokajhegyaljai segélyakció eredményeképp nyilvánosságra jutott pénzügyminiszteri rendelet.

Mikor a gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakosztályának tulzott követelése a hírlapokban közzétették, hírlapi cikkemben magam sokalottam a kívánalmakat s megjelöltem azon minimumot, melylyel megelégedhetünk s amivel a Hegyalján segítve volna.

Tervezetemért azért támadtak meg több oldalról, mert azt hirdették, hogy az óhajtott és elérhetőnek vélt kívánalmak teljesülésének ártok. Mikor pedig a szőlészeti és borászati szakosztály határozatáról hallottam, majd a minisztereknél eljáró deputáció referációját olvastam, megvoltam hatva főispánunk, képviselőink és a miniszterelnök ur uri rokonának nagy befolyásától, a kormány áldozatkészségétől s a Hegyaljára jobb jövő hajnalhasadását reméltem. A pénzügyminiszter ur rendelete azonban nemcsak a helyi intézők által elvetett reményeket sorvasztotta el, hanem azon minimális szükségletek teljesítését is megtagadja, melyek nélkül Hegyaljára a legsötétebb jövő vár s amelyek teljesítését nemcsak elvárhattuk, hanem jogosan követelhetjük volna.

A segélyakció eredménye összesen annyi, hogy az agrárkölcsonök ez idei annuitására: „oly hátrálékosokkal szemben, kiknek figyelembe vehető jövedelmi forrását csakis szőlőbirtokaik képezik s kölcsönhátrálékaik kényszerbehajtása rájuk nézve ez idő szerint nagy mérvű anyagi hátránnyal járna, sőt esetleg

vagyonromlásra is vezetne” a végrehajtás további intézkedésig egész általánosságban fel-fügeszítetik. Feltételezem, hogy erre az eredményre se főispánunk, se képviselőnk, sem a szőlészeti és borászati szakosztály vezetősége nem büszke és érte hálát a közönségtől nem várnak.

Mert mit is jelent ez a rendelet? Jelenti azt, hogy az állam nemcsak hogy semmi segínyt nem ad az existenciájában, fennállásában legveszedelmesebben megtámadott Hegyaljának, hanem azon elenyésző csekély számú szőlőbirtokossal, kikre atyai gondoskodásának kétes értékű védő szárnyát kiterjeszti, jó üzletet csinál. Mert a diplomatikusan művészetileg megszerkesztett rendelet nemcsak hogy tág tért nyit a visszaélésnek, a protekciónak s a kormánytól a községi bakterig mindenki tetszése befolyásának s így magát, ezt a kedvezménynek látszó valamit se adja biztosan, hanem mivel a halasztásokat nem mondja ki késedelmi kamatoktól menteseknek, a pénztári készletekben alig 3—3¹/₂ százalékos kamatot gyűmölcsöző állami pénz után a megszorult birtokosoktól 5 százalékos késedelmi kamatot fog szedni.

Igy néz ki a magyar kormány segélye! Eltekintve is tehát attól, hogy ezek után segélyről szólni se lehet, miért hagyattak ki ezen bölcs és jószágos kedvezésből a magánkölcsonökkel terhelt olyan szőlősgazdák, kiknek esetleg szintén kizárólagos jövedelmi forrásuk a szőlőbirtok. Vagy talán Darányi miniszter ur 5 százalékos késedelmi kamatos kölcsönökkel akarja kárpótolni az agrárkölcsonök uzsorabajait?

Miért feledkeztek meg a segélyakció lényegéről, Hegyalja jövő fentarthatóságának legfőbb kérdéséről? Mi lesz a termelési előleggel? Amikor a hegyaljai segélyakció kormány, főispán, képviselők és szakosztályi vezetők csufjára ily nevétes eredménytelenségbe fult, el nem háriható kötelessége magának az érdekeltségének Hegyalja pusztulásának megakadályozását feladatául kiűzni. Azt már látjuk, hogy a vezetők bölcsességében, erélyében, befolyásában nem bízhatunk s mivel itt Hegyalja léteérdeke forog kockán, a kérdést főispáni tessék-lássék kényelemre, képviselői politikai érdekre, avagy uri protektorok nembánomságára bizni nem lehet.

Hirdessük ki mindenekelőtt minnél szélesebb körben a pénzügyminiszter megszegyenítő rendeletét, hadd lássa az érdekeltség, hogy a kormány ígérete csupán pusztá szó volt, hadd lássa, hogy az eddigi intézőség nem szolgált hiven érdekeit.

Ezuton felkeltvén az ügyet megillető általános érdeklődést, tartunk közszegenként népgyűléseket, melyeken fogadjanak el oly határozati javaslatot, melyben követeljük, hogy az állam az agrárkölcsonök idej annuitását 10 évi kamatmentes visszafizetésre hitelezi, katasztrális holdanként 300 kor. s tíz év alatt kamatmentesen visszafizetendő művelési előleget ad, végre a szőlőbirtokok után ez évre előírt adókat törli. S az így hozandó határozatot, a veszély komolyságát megfelelően kifejezésre juttató monstre deputáció terjessze az összkormány elé.

A kulisszák mögött.

Föltétlenül hitelt érdemlő forrásból kapott szárnyra ez az intim hiraadás, mely a Bécsben legutóbb tartott koronatanács lefolyásáról rántja le a leplet.

Az Ófelsége elnöklésével legutóbb lefolyt koronatanács kissé enyhített kiadásu reprize

volt a hirhadt szeptember 23-nak, amikor tudvalevően a király a nemzeti küzdelem vezéreit maga elé rendelte, Bánffy Dezső bárónak egy cédulát nyomott a markába, evvel sarkon fordult s a társaságot Szent Pál ismert recipéje szerint a faképnél hagyta.

A Bécsbe most fölcitált miniszterek már utközben megtudták, hogy a Purgban ismét ilyesmire készülnek s megérkezésük után — éjnek idején — Szerényi államtitkár Darányihoz küldték, hogy a készülő csinyt meggátolja. Andrassy Gyula grófnak hirtelen kieszközölt — még a koronatanácsot megelőző kihallgatása is ezzel a körülménnyel volt kapcsolatos. A hét negyed óráig tartó kihallgatáson Andrassy gróf az uralkodót arra kérte, hogy ezuttal álljon el szándékától. A belügyminiszter közbelépése eredményezett is annyit, hogy a király előszóval s kissé tompítva adta elő a koronatanácshoz intézett ultimátumát, a helyett, hogy előbbi szándékához képest azt katonás rövidséggel felolvasta volna.

Mese tehát az, hogy ezután a miniszterek álláspontjukat jelezték volna (erre fizikai idő sem lehetett 30 perc alatt) mert a király záros határidőre szóló marsrutával állott elő, a miniszterek véleményét ki sem kérte és a tanácskozást a maga előadása után nyomban berekesztette. Hogy miniszterek evvel a szeretetre méltó fogadtatással, melynek élet Andrassy kihallgatása vette el, nem dicsekedtek el, az csak természetes, de egy indiszkréción révén mégis kipattant a titok, hogy a koronatanács — mely elé a nemzet oly nagy reményekkel tekintett — voltaképen csak az 1904. évi szeptember 23-iki „ad audiendum verbum“-nak a reprise volt.

A mérkőzések küszöbén.

— A városi választások kiírása. —

— okt. 29.

A városi választások — ujabban szárnyra kelt hírek szerint — november első felében fogunk lezajlani. A dátumot teljes pontossággal ezuttal sem állapíthatjuk meg; biztos, hivatalos helyről megerősített értesüléseink szerint Dókus Gyula vármegyei alispán, aki a választás kiírásával újból megnyitja majd a kortes áradatok zsilipjeit, idáig meg nem intézkedett. A Tolcsván állomásozó választási elnököknek, Constantin Gézának köréből kiszivárgott hírek november első felében keresik a napot, amikor Ujhely polgárságát az alkotmányos jogok gyakorlata az urnák elé szólítja.

E tárgyban egyenesen az alispán urhoz fordultunk információért, ő a következőkben volt szíves felvilágosítást adni:

A városi választások kiírása tárgyában eddig még nem intézkedtem, de nem is intézkedhettem. Tekintettel kellett lennem a szüretre, vásárookra és egyéb más olyan akadályokra, amelyek polgári jogai gyakorlásában bárkit is akadályozhattak volna. A szüret befejeztével, már a jövő héten értekezni fogok e tárgyban Constantin Gézával, a választási elnökkel és minden valószínűség szerint, november közepe táján azután sor is kerül a városi választásokra.

De hogy közvetlen előtte állunk a nagy aktusnak, azt a Zemplén is sejtí már. Szerdára megjött a szava és rengeteg bőbeszédűséggel ad kátét azokról a kötelességekről, amiknek kell majd — a választások során — a város polgárságát irányítani. És amikor vállalja a szerepet, hogy kioktassa egyről s másról a polgár-

ságot, kemény mondatokban tör pálcát a városi adminisztráció és a képviselőtestület fölött. Mi a magunk részéről hajlandók vagyunk ugyyszólván az utolsó betűig aláírni azt a szigorú kritikát, mely olyan vehemensen támad neki a mai rendszernek. Egy alapos nagy takarítás során teremthet csak rendet a polgárság a városháza tájékán. De a Zemplén csak akkorra lett ilyen szigorú, amikor a képviselőtestület, ráeszmélve azokra a súlyos érdekekre, amelyek miatt kell ellent mondania a Miklóssy-Meczner irányzatnak, több ízben falhoz szoritotta már Miklóssy Istvánt. Addig, amíg a képviselőtestület jámboran, szónéklül lépkedett a Miklóssy sarkában, a Zemplén nem volt ilyen kérlelhetetlen. Tudott illatos, szépen zengő mondatokat produkálni. De amikor a képviselőtestület már megelégette a Miklóssyék prepotenciáját s a város ügyeinek intézését önálló, egészséges mesgyékre akarja átvinni, akkor a Zemplén menydörög és minden eretnekre garmadával szórja a menykővet.

A képviselőtestületet át kell, hogy hassák a legnemesebb intenciók. Minden erejével azon kell dolgoznia, hogy a munkássága produktív legyen. És amikor a Zemplén — mind ennek jegyében — meg akarja rostálni a képviselőtestületet, a Meczner Gyula és a Miklóssy István akaratainak fonográfjával tolja oda magát. Azoknak az uraknak kellemetlen, hogy a képviselőtestület nagy része nem hajlandó továbbra is a Miklóssy István fejével gondolkodni. Ki kell hát szorítani a képviselőtestületből azokat az elemeket — s ez a célzat süvölt ki a Zemplén anynyira harcias cikkéből — akik önállóan tudnak és mernek is gondolkodni és nem tartják a legfőbb gyönyörűségnek, ha Miklóssy Örengetegése megelégedéssel veti rájuk a tekintetét.

Mi bizunk a polgárság erejében. Abban a csudálatos, pompás erőben, mely jogai gyakorlásával — a választás során — új, egészséges utat tör majd a város fejlődésének. A mai renddel torkig vagyunk már, érezzük is keserves konzekvenciáit annak az irányzatnak, melynek legfőbb dirigense Miklóssy István volt. És hiszünk: — a jobb jövőbe vetett reménykedés acélozza meg a hitünket — hogy a város polgársága végkép le is számol majd ezzel az irányzattal. Es akkor a Zemplénnek nem csak kemény mondatai, de könnyei is lesznek. Sűrű, kövér könnyecsek.

A korteskedések — ha elcsittultan is, de annál mélyebben ható erővel — továbbfolynak minden vonalon. A városi ellenék gondolata nap-nap után mind erősebben hódít tért, a II. és III. kerület választópolgársága tulnyomó részben azon célatok mellé állt, melyek gyökeres rendet akarnak teremteni a városházán. Az I. kerületben a függetlenségi párt hívei vannak túlsúlyban és mert a függetlenségi párt nem akar mint politikai párt a küzdelemben belebo-csájtkozni, a listájába minden valószínűség szerint a képviselőtestületnek az I. kerületből való jelenlegi tagjait fogja felvenni. A Miklóssy gárdája alaposan elárvult; legfőbb kortesük, Valkovszky Elek kidőlt a sorból s most bizonyára egyéb gondolatokkal és nem a városi választás gondolatával foglalkozik.

Egy esztendő munkássága.

— A gazdasági egyesület közgyűlése. —

— okt. 26.

A Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület ma délelőtt a vármegyei tanácsstermében ülést tartott. A jövő évi munkaprogramm és a költségvetés megállapításával foglalkozott a nagygyűlés és részletesen megrajzolta a kereteket, melyeken belül fog felépülni a gazdasági egyesület jövő évi munkássága. A munkaprogramm — Berzeviczy Béla egyesületi titkár avatott, sok gondossággal megkoncipiált előterjesztése alapján — mélyen és sok gyakorlati értékkel nyúl

bele Zemplénvármegye gazdasági életébe. A nagygyűlésről részletes tudósításunkat itt adjuk:

Költségvetés és munkaprogramm.

Délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg gróf Andrassy Sándor elnök a gyűlést, melyen Meczner Gyula és Nemthy József alelnökökkel az élükön, az egyesület tagjai szép számmal vettek részt.

A közgyűlés tárgysorán első helyen a jövő évi költségelirányzat tárgyalása és elfogadása szerepelt. Az előirányzat — számot vetve a jövő évi munkásság kereteivel — közel 9 ezer koronában állapítja meg a kiadási tételeket, ugyanilyen összegre rugnak a gazdasági egyesület várható bevételei.

Nagy érdeklődéssel járt a jövő évi munkaprogramm összeállítása. Berzeviczy Béla egyesületi titkár egy terjedelmes elaboratumban jelelte meg azokat a motívumokat, amelyek az egyesület jövő évi munkarendjének föl kell épülnie. A vármegyei állattenyésztés fejlesztése és helyes irányítása érdekében szorgalmazni fogja az egyesület, hogy a vármegye 4 felső és középső járásai a hegyvidéki kirendeltség hatáskörébe bevonassanak. A tenyésztéssel kapcsolatos vonatkozóan erélyes akciót fog indítani az egyesület, hogy a gazdaközönség jelentékeny érdeklődésben részesüljön. Töke-terebesen a jövő évben is rendszeres tenyésztésvásárokat fog tartatni az egyesület; a megye székhelyen — Sátoraljaujhelyen — pedig lehetőleg a Kossuth-szobor leleplezésével egyidőben nagyszabású állatkiállítást fog rendezni. Szorgalmazni fogja az egyesület, hogy azokon a helyeken, hol parcellázás útján nagyobb terület ment át a kisgazdák birtokába, parasztmintagazdaságok létesülhessenek. A háziipar meghonosítása érdekében, továbbra is felszinen fogja tartani az egyesület a kosárfonó és círok-seprő tanfolyamok felállítására irányuló akcióját. A mezőgazdasági szakoktatás keretein belül előadásokat és fölolvasásokat fog rendezni az egyesület és ugyancsak mezőgazdasági oktatással szolgál majd a téli hónapokban a helybeli honvédszázalaj legénységének. Szőlészeti és borászati szakosztálya révén mindent el fog követni az egyesület, hogy a tokajhegyaljai borkivitel minél nagyobb lendületet vehessen és azok az anomáliák, melyek az exportnak útját állják, valahára már megszűnjenek. Szorgalmazni fogja tokajhegyaljai borkiméréseknek az ország fogalmasabb pontjain való felállítását és hogy a termelési költségek apasztassanak, közben fog járni a kormánytól olyan irányban, hogy az állami erdők dongafáihoz és karóhoz a mainál jutányosabb árban juthassanak hozzá a bortermelők. A német vámszedési rendelet tárgyában fölír az egyesület a földművelésügyi kormányhoz, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a német kormánytól a szóbanforgó rendelet módosítására vonatkozóan, mert az a tervezett — s már általunk is ismertetett — formájában tönkre fogja tenni a Tokajhegyalja borkivitelét.

Egyéb ügyek.

A költségelirányzat tárgyalása és elfogadása, valamint a jövő évi munkaprogrammnak — az előző szakaszban közölték alapján való — megállapítása után megválasztotta a közgyűlés a számvizsgáló bizottság tagjait és néhány apróbb jelentőségű ügyet intézett el. — A közgyűlést az igazoló választmány ülése előzte meg.

FÖLJEGYZÉSEK.

ÉRDEKEK ÖSSZEEGYEZTETÉSE. A városi választások körül forog ma Ujhelyben minden kérdés. Ez az egyetlen izgató téma, melynek mélyén tüzes izzással kavargó ezer indulat. Soha még olyan vehemensen, annyi neki-

Értesítés! Diszes női ruhákat, blousokat, ruhá-
aljakat, férfi ruhát legszebben tisztít és fest mindenféle
szinre. — Női ruha szövetet guvéleroz

Rakovszky Sándor
ruhafestő és tisztító
Sátoraljaujhely
Bercsényi-utca 5. szám. Saját ház.

gyűrűzéssel nem készített elő a polgárság egyetlen választást sem, mint ahogyan most vár neki ennek a fontos aktusnak. És az akaratoknak ebben az indulatos csatározásában most helyet kapott egy disszonáns hang is. Arról van szó — s nincs okunk arra, hogy kételkedjünk a hírforrásunk hitelességében — hogy a legközelebbi napokban Dókus Gyula alispán értekezletre hívja a küszöbön álló választások tárgyában Ujhely polgárságát. Dókus Gyula egyénisége fölül áll minden kicsinyes pártérdeken, az ő elfogultsága biztosíték arra, hogy a hivatalos hatalom súlyát nem fogja belevinni a küzdelembe. S bár városzerte szállongó pletykák a Meczner Gyula kezét keresik a dologban, mi még sem innen, nem ebből a szögből mondunk ellene a dolognak. Még egyszer hangsúlyozzuk, hogy a Dókus Gyula egyénisége garancia arra, hogy idegen célokat nem fog beleszőni a dolgok folyásába. De ma már az érdekek összeegyeztetéséről — és ezt akarja a tervbe vett értekezlet — szó sem lehet. Annyi szenvedélyességgel és olyan határozottan, szilárdul megformált tendenciákkal készül a polgárság a választásokra, hogy udvarias szóval az indulatok áradatjának nem lehet útját állani. S különben is csak két érdek bontja táborokba a város polgárságát. Az egyik érdek azt akarja, hogy maradjon meg a régi rend, verjen gyökeret a jelenlegi rezsim. Másfelől meg azzal az elhatározással bocsátkozik bele a választási küzdelembe a polgárság, hogy rendet teremtsen a városháza tájékán. S beleviszi a küzdelembe minden erejét, minden elszántságát és alapos a hitünk, hogy le is fogja gyűrni a vele szembe került és nagyon magas helyről portált ügyekvéseket. Ezt a két érdeket meg összeegyeztetni — pláne ma, a tizenkettedik órában — nem lehet. Minden vonalon, teljességében diadalra kell kikerülnie a választásból annak az irányzatnak, mely a városházi dolgok alapos reformját akarja. Minden összeegyeztetés csak fél eredménynyel járna; a város fejlődése szempontjából a fél eredmények meg nem jelentenek semmit.

A SZENT ÖREG EMLÉKE. Örül a lelünk, hogy valahol már dicsőítő szó is esik rólunk. Olyan bőségesen merint a mi szenyeseinkből az ország sajtója, hogy ha idegenben idegen hasábkra egy jó sor kerül rólunk, hát szívesen szedünk elő nagyítóüvegeket és azon át olvassuk. Annnyira megtépték a jóhírünket a közelmúlt idők. S írjuk ezt a pár sort annak ötletéből, hogy a kassai Kazinczy-kör vasárnap ünnepséggel áldozott a szent öreg emlékének. A nagy irodalmi agitátor születésének mostanában esett meg a 150 éves fordulója és a kassaiak egy erősen esküzlüziv, valóságilag zártkörű ünnepséggel köszöntötték a Kazinczy Ferenc emlékezetét. Így mondja ezt egy kassai újság. S amikor kemény szavakkal teszi szövé a nép „a mob” elől való azt az elzárkózást, melylyel egy szimpla összejövetellel szűkítette a kassai Kazinczy-kör az ünnepséget, jó példa gyanánt minket citál elő. A zemplénmezei Kazinczy-kört ajánlgatja az arra illetékesek figyelmébe. Szép, szép, de ha nem madártávlatból nézne minket az a kassai újság, de bele is pisloghatna a kulisszák közé, hát elmenne a kedve attól, hogy minket ajánlgasson szemléltető ábragyánánt. A szép szavakat egyébként köszönettel nyugtázzuk.

Tisztelettel felkérjük azon olvasóinkat, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, az előfizetési pénz sürgős beküldésére.

HIREK.

— A felelős szerkesztő távollétében jelen számunkért Roboz Hugó vállal felelősséget.

— A mi ügyünkben. Gortvay Aladár szerencsi főszolgabíró „közismert” levele szerdán került a sátoraljaujhelyi büntető járásbíró elé. A „Sátoraljaujhely” egyik, a „Főispáni kéz” című közleményére reflektált Gortvay Aladár abban, a hasábjainkon is reprodukált levélben, mely erős sértésekkel rontott neki Illésházi Endrének, a „Sátoraljaujhely” felelős szerkesztőjének. Illésházi a sátoraljaujhelyi büntető járásbíró elé vitte az ügyet, melylyel szerdán foglalkozott Pilch Nándor járásbíró. A tárgyaláson Gortvay Aladár személyesen, a távollévő Illésházi képviselőjében meg dr. Berger József ügyvéd jelent meg. A járásbíró Gortvay Aladárt becstelenséget 60 korona pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását a vádlott büntetlen előéletére való tekintettel azonban felfüggesztette. Elmarasztalta azonkívül a bíróság Gortvayt a felmerült költségek viselésében és kötelezte, hogy az ítélet jogerőre emelkedése után saját költségén azt a „Sátoraljaujhely”-ben tegye közzé. Az ítéletet a vádlott és a panaszos megfélembzték.

— Eljegyzés. Könyves Andor miglérszi református tanító a napokban váltott jegyet Molnár Jolánkával, Molnár István bodzásujlaki általi tanító leányával.

— Egy cifra nevű francia úr és a Tokaj-hegyalja. A komoly és hiradásaiban egyébként megbízható „Budapesti Hírlap” hozta néhány nappal ezelőtt a következő híreket: „Meczner Gyula, Zemplénvármegye főispánjának meghívására M. Raymond Brunet, a párisi Revue de Viticulture vezetője és a francia önologiai tanfolyam igazgatója, október 26-án Sátoraljaujhelyben előadást fog tartani „Hogyan kell a borral szüret után elbánni” címen. Az előadás elé, amely most éppen időszerű, nagy érdeklődéssel néznek a tokajhegyaljai szőlősgazdák. Brunet előadása felvilágosítással fog szolgálni a magyar szőlőtermelőknél arra nézve, milyen módon védekeznek Franciaországban oly sikeresen a szőlő különböző kártevői ellen és hogy mi a titka a francia bor világraszóló hírének.” — A dolog határozottan érdekes. Sőt annál is több. Pláne, ha megjegyezzük, hogy az egész hírből egy szó sem igaz. A cifra nevű francia úr nem járt itt, Meczner Gyula nem hívott meg senkit s a tokajhegyaljai szőlősgazdák nem néztek érdeklődéssel a felolvasás elé. Azok maguk elé néztek sőténen, mereven s úgy firtatják, hogy miből is fogják jövőre megmunkáltatni a szőlőiket.

— A homonnai közkórház főorvosi állása. A zemplénvármegyei homonnai közkórháznál lemondás folytán megüresedett és évi 1400 korona fizetéssel javadalmazott igazgató-főorvosi állásra Dókus Gyula alispán pályázatot nyitott, s felhívja a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. I. t.-cz., valamint az 1876. évi XIV. törvényekben előírt képesítettségüket és eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzá folyó évi november hó 20-áig adják be. A szóbanforgó állás f. évi december hó 1-ső napján lesz elfoglalandó.

— Vonatkisiklás Ujhelyben. A vasúti katasztrófának — úgy látszik — állandó rovatot nyithatnak az újságok. Nap-nap után adódnak elő bajok a máv. vonalain, szerencsétlenség szerencsétlenség nyomában, úgy hogy a máv. demoralizációja kétségtelen. — Kedden este Ujhelyben is riasztó hírek keltek szárnyra, a baj azonban korántsem volt oly súlyos, mint

a milyenné az első hírek torzították. Amint kedden háromnegyed 7 órakor este a Mezőlaborc felől érkező tehervonat a pályaudvar közelébe ért, két üres kocsi a sinpárról leugrott és kerekeivel, mintegy félméternyire befuródott a földbe. A kisiklás folytán a kocsik is erősen megrongálódtak és a talpfák és a sinek több méter hosszúságban hasznavehetetlenné váltak. A pályatest helyreállítása több órai munkát vett igénybe; a kár több ezer koronára rug.

— Gál Lajos lapja. Évekkel ezelőtt jelentős szerepet vitt Sátoraljaujhely kulturális életében Gál Lajos törvényszéki bíró. Töltünk elkerülve, ugyanannyi szívóssággal forgatja továbbra is a tollat és nemrégiben Szabadkán „Tisztviselő Újság” címmel ellenzéki organumot indított meg. A lap első száma többrendbeli pikantériával szolgált, amelyek között nem utolsó volt az sem, hogy a bíró-szerkesztő a lap bevezetésében maró hangú kritikát gyakorolt az igazságügyi kormányzat felett. Az első számnak más szenzációja is volt. „Az igazságügyminiszter fia és a predsédnik” cím alatt cikk jelent meg a Tisztviselő Újságban, a mely humoros hangon elmondja, hogy egy szerbiai városban hivatalnoknak nevezték ki az igazságügyminiszter fiát, akit az odavaló törvényszék predsédnikje a zsidó bírák ellen informál. Minthogy Szabadkára csak nemrégiben nevezték ki Günther igazságügyminiszter fiát főorvosnak, — a cikk tendenciája nyilvánvaló volt. Az igazságügyminiszter ennél fogva utasította a szabadkai törvényszék elnökét, hogy indítsa meg az eljárást dr. Gál Lajos szerkesztő ellen, mert a felsőbb hatóságát „lekisebbitő célzattal” és gunyos modorban támadja. Gál bíró a további üldöztetésétől úgy akar megszabadulni, hogy a lapja szerkesztését Faragó Rezső hírlapíróra ruházta át.

— Szüret a hegyalján. Hegyalján — természetesen csak ott, ahol a peronoszpóra még hagyott szüretelni valót — javában folyik már a szüret. És az első fecske, mely papiros jelentések alapján, a hivatali szobák látószögéből értékén taksálja a szüreti eredményeket, már megjelent. S bizony örvendetes hírekkel aligha szolgál. Ugyanis a Magyar Kereskedelmi Csarnok borkereskedői szakosztályának jelentése szerint az ideai szüret eredménye sem mennyiségileg, sem minőségileg nem volt kielégítő. A szüret a homokos területen szeptember végén, a hegyvidékeken október hó elején kezdődött meg és nagyobbára be is fejeződött. Mennyiségileg alig fogjuk a múlt évi termés 35 százalékát elérni, mert ez évben magyar holdanként (1200 négy-szőgöl) átlagosan alig 7 hektoliter lett szüretelve, míg a múlt évben egy magyar hold átlagosan 20 hektoliter hozott. Még rosszabb az állapot a Tokaj-Hegyalján, ahol a termelők alig nyernek fedezetet költségeikre. Az ez évi must minősége is sok kívánni valót hagy hátra. Az urasági termések bevásárlása emelkedő árak mellett már augusztusban kezdődött. Tekintettel az ideai gyengébb termésre, az irányzat a termőhelyeken élénk kereslet mellett szilárd és jobb fajtájú paraszt mustért 20—25, urasági borokért 28—32 koronát fizettek, sőt ott, ahol kizárólag zöld-fehér fajták vannak, 36 koronát és 40 koronát is.

— Tifusz a cigányok között. A cigánytelepítés kérdése is eljutott már ahhoz az időponthoz, hogy a kérdés megoldása a maga fenyegető veszedelmével határozottan elodázhatalanná vált. Ez a nomádéletet élő, minden törvényen és renden kívül álló nép nemcsak a közbiztonságra veszélyes, de a maga tisztaságtól való irtózatában, terjesztőjévé válik a legkülönbébb veszélyes, ragadós betegségeknek is. Legutóbb egy Hernádszadány község határában táborozott cigánykaravánban tifusz megbetegedés történt. A hatóság úgy védekezett a kór továbbterjedése ellen, ahogy tudott: a beteget elkülönítették, a karaván azonban folytatta vándorútját s tényleg csak a gondviselésre van bízva,

Schön Sándor és Barna D. Sátoraljaujhely

Női divat helmék. Menyasszonyi kelengyék és Szőnyegek aruhza. Őszi idény ujdonságok.

hogya a cigányok — esetleg fertőzve lévén — tovább hurcolják-e a veszedelmes betegség csiréit?

— Ha a szobacica érzékeny. Palkó Julianna 16 éves szobalány Rösner Tivadar forgalmi főnök házában szolgált már hosszabb idő óta. Valamelyik nap a házbülsők megszüdték, mit annyira szívére vett a fiatal szobacica, hogy egész egyszerűen, minden teketória nélkül, meg akart — halni. Kénesgyufából oldatot csinált és egy őrizetlen percben fölhajította a mérges italt. Nyomban beszállították az Erzsébet közpórházba, sérülése életveszélyes.

— Uj vasutak. A szomszédos Ungmegyében hatalmas lendületet vett a vasútépítkezés. A zempléni vármegyei kereskedelmi és ipari életet egész közelről érinti ez a tény, különösen felsőzempléni iparát és kereskedelmét éri majd erősen az új vasúthálózatok sodra. Az Ungvár-Nagykapos-Vajáni h. érdekű vasút építését a vállalkozó Halász Testvérek ungvári cég most ismét folytatja s a vágányokat Nagykaposig még ez évben lerakják. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter megengedte gelsei Guttmann Izidor ungvári lakosnak, hogy a kapás-unglovasdi gőzüzemi iparvasutat az özv. Patay Gyuláné-féle kiskajitandó erdőterületen, a kártalanítást eljárás előtt és a tulajdonos beleegyezése nélkül felépíthesse. Továbbá engedélyt adott a magyar bűkkfaipar részvénytársaság budapesti cégnek, hogy a hanajna-jószai gőzüzemi iparvasutat a Ricka-völgyben meghosszabbíthassa. Híradás van továbbá arról is, hogy vállalkozók egy Munkács-Szerednye-Ungvár-Szobráncz-Nagymihály között kiépítendő vasút tervével foglalkoznak. A vállalkozók a terv keresztülvitele érdekében a kereskedelemügyi miniszteriumban már tárgyalásokat folytattak és rövid időn belül benyújtják a concessió megadására iránti kérvényeiket.

— Esküdtészi tárgyalás. Az őszi esküdtészi ciklus november 15-én veszi kezdetét és ezúttal csak egy ügy — a szándékos emkeröléssel vádolt Nagy Józsefné mezőzombori lakos ügye — kerül az esküdték elé. A tárgyaláson Fornszek Béla törvényszéki elnök fog elnökölni, a vádhatósági tisztet Eiserth István főügyési helyettes fogja ellátni. A tárgyalásra kisorsolt rendes esküdték: Szentiványi László, Dr. Isépy Tihamér, Trattner Leopold, Keresztessy Lajos, Végh Bertalan, Tasonyi József, Tompa István, Thuránszky Tihamér, Gyarmathy Béla, Buza János, Tóth András, Risdorfer József, Rick Béla, Langerman Károly. Bényey István, Buccinszki Lajos, Landesmann Miksa, Borsai Miklós, Baráti Sámuel, Gyurasko János ifj. Horváth József, Feldmesser Herman, Behyna Miklós, Terényi Henrik, id. Koch Gábor, Csöke József, id. Miklós Béla, Kéler Imre, dr. Faid Andor, Waller József; helyettes esküdték: Róth Bernát, Zajka Vince, Szakácsy Károly, Szűcs Jenő, Polányi Ignác, dr. Székely Albert, Lipschitz Adolf, Réz Gyula. Stich Lajos, Stercz Jenő.

— Eladó borok. A tállyai határban 1907. és 1908. években Révai Manó és neje tulajdonát képezett szőlőben termelt 120 hordó kétszer lefejtett bor 7000 korona kikiáltási ár mellett folyó évi november hó 10-én d. u. 2 órakor Tállyán a bor elhelyezésére szolgáló pincénél megtartandó nyilvános bírói árverésen el fog adatni.

— Eladó 7 valódi orosz agár fél éves, 30 korona darabonként. Gróf Almásy-uradalom, Putyora János, Garany, Zemplénmegye.

Szavatolt foszforsavtartalmu műtrágya (superfosfát) a „Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet” zempléni megyei képviselőtől, Klár és Neuman cégnél Sátoraljaujhely, rendelhető meg előnyös árban, ahol műtrágya egyes zsákokban is kapható.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— Névtelen levelekre nem válaszolunk. —

Felkérjük a hegyaljai jegyző urakat, hogy a szűret eredményéről, mennyiségre és minőségre való tekintettel egy levelező lapon-értesítési szíveskedjenek minket.

Kiadótulajdonos: ILLÉSHÁZI ENDRE.

Eötvös Lajos és Társai

— koszoru és élővirág üzlete —

Sátoraljaujhely, Kazinczy-utca

Mindenszentek napjára

ajánlja gyönyörű élővirág koszoruit 3 koro-

nától feljebb. Csokrok, élővirágok, koszorúk

— mindenkor jutányos áron kaphatók. —

SALGÓTARJÁNI

kőszénbánya részvénytársulat
szén termékei (szobafűtési és ipari célokra)

KLÁR és NEUMAN cégnél

ÁTORALJAUJHELY

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott KOVÁCS-SZÉN és KOKSZ, valamint POROSZ BRJETT kapható.

30% pénzt takarít meg

ki ruha szükségletét

Lászlófi Henrik

sátoraljaujhelyi, — Zemplénvármegye legnagyobb

... és legrégebb — szabóüzletében fedezi. ...

Óriási választék a legfinomabb hazai és angol divatszövetekben.

Elismert művészies szabás!

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétele következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségeknel, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek húrutus bajainak gyógyítására

Igazgatóház: Budapest, IV. Farenóz, József rakpart 22.
Kútkezelőség: EPERJES.

Kapható mindenütt.

Vajda és Eisenstädter

villanyerőre berendezett

könyvnyomdai műintézete

==== könyv-, papír-, rajz-, írószert és antiquár kereskedése ====

Egy doboz csont levélpapír 100 drb.
(színes betéttel) 1 korona.

Képeslevelező lapok drbja 6—16 fill.

Nagy választék

üzleti és gazdasági
könyvekben.

Nagy választék

SÁTORALJAUJHELY.

Gyarmathy-félc ház. RÁKÓCZI-UTCA 3 SZÁM. Gyarmathy-félc ház.

Telefon szám 55. Telefon szám 55. Telefon szám 55.